

ramus finit uerum identitatis principia ad alium Bo-
naniam att. Annunt a si at uero nullam inuenio rea-
sonem in qua pudent tales velocij, non equalitas
in primis non est ratio inter eas qualitates, quae ex hoc deducuntur.

Aliud excluditiamorum est de unitate ana-
logiae proportionis proprii uidectionis. Proferre ad fin-
dandum relationem similitudinis enim omnia ana-
loga ratione de parciunt frami nullam apparet
conveniens si similitudines sint inter se in eadem fra-
ctione eandem relationem. Hoc est mea D. Iac.
I. p. 9. 4. a. 3. ubi assertum Dei et filii ad istum re-
ferim a ligna res loci reali similitudinem

Quae hactenus diximus de relationibus id est
rationis uno modo diligenter sunt de relationibus
differencia, quae pertinet in divisione, nam Petrus
ap. Iac. et obitibus Bucopha loquitur ab illa differt.
Vnde si senti in utroque extremitate conditiones regula
descendendam relationem realen differet, ut
cum non pundaunt? Quod uero negatio interee-
dat nihil proficit. Nec non est fundamentum rematum
cum sub identificari debet ratio, sed est fundamentum
propter ipsum, seu concordio ad fundandum relationem. Hoc
non potest ut in se sit onus nece. sed mutata
intelletur non pendeat. Cum non relationes realis non
potest dari sine fundamento proprie, vpus est ut
iherda rationem pendeat: nam non relationes ab
lute ab initia penderent ut est, quod est contraria-
rem entis relationis. Quare igitur ibi intercedat negatio
cum illa non sit magna quia sentimus per vim, potest dari relationis

Articulus secundus De Relationibus secundi generis

Rese*s* 2*o* generis sunt q*uod* fundant*i* in actione et passione, no*n* i*st* i*st* a*ct*io*n*is i*nt*elli*gi* q*uod* ea*ct*a*t*is tendens ad ex*am*e*n* eff*us*, quas le*la*s e*c* e*cadem* ob*tan* arg*ua*, q*uod* superius exponimus ad confirmacionem ultim*um* re*al*ium, qua*p*pi*d*ubia aliqu*ia* in h*at* m*ai* exponemus. A*et* in primis ist*ud* rel*ati*o*n* e*c* agentis transacta actione, si e*cadem* q*uod* erat perseverant*ia* ips*ia* actione, ne*ce* de*re*ne*re* qui d*ivis*at*i* e*c* ex*ibl*ement*um*, quon*iam* author*is* e*c* se*con*s*ens* in 4*o* dict*io* 6*o* q*uod* alibi, qu*ia* s*ua* facile*ca*ui*p*otest*eb*, q*uod* le*la*o*n* e*c* he*re* p*un*kt*u* q*uod* actionem*: sed transacta ha*ct*io*n* e*c* actione*,* non dat*ia* alia ab*ag*ente*. q*uod sit f*un*ct*u*m*ent* d*ivis*at*i* vel*op*os*: q*uod n*on* dat*ia* d*ivis*at*i* le*la*o*n* transacta actione*ab* e*c* que erat illa persi*b*ent*ia* dice*s* dan*ce* f*ac*tionem*actionis*, q*uod* est*priv*at*ia* et suff*ici*et*ut* sit*q*uod f*un*ct*u*m*ent* p*ri*x*um* nou*is* le*la*is*. sed* Con*tra* ha*ct*io*n* e*c*.*

Rel*ati*o*n* e*c* fundan*ti* in actione*, et* Rel*ati*o*n* que perseverat*transacta actione*, sed* V*ul*g*are* denomi*n*at*ia*, et*et* e*c* i*st*o*rum*
q*uod* n*on* pot*er*it*ee* nisi*p* veloc*it*at*is* q*uod* fundat*i* in actione*, quia p*ri*p*ter* ha*ct*io*n* p*re*se*ver*at*ib*le*persi*b*ent*ia*actione*. H*oc* off*ici*at*ur* h*ui* do*ctrina*, q*uod* i*st*o*rum*
s*ub*stant*ia* actione*denominat*ia* act*u* agere*, et* e*cadem* transacta*dict*io** i*st*o*rum*
eg*ist*e*. Nam* rel*ati*o*n* s*u*l*um* denomi*n*at*ia* le*la*o*n* e*c* eff*us**: alio*rum**
ab agere*, aut* eg*ist*e*. s*unt*denominatio*is* ab*actione* pr*es*ensi*,**
*gratit*ia*, non ab*aliqua* le*la*o*n*****

Ob*si* *dict*io** e*c* un*lik*o*lo*gice n*an*io*u* u*er* test*et* le*la*o*n**: q*uod et*ant* ut*un*seruet*i* q*uod* transacta*actione* n*on*
pot*er*it*ee* e*cadem* le*la*o*n* persi*b*ere*. ans* certum*est*. Om*nia* ob*tan*
q*uod* condition*is* Log*ic*e*n*an*ia* ad productionem*e*c*ff*us** Log*ic*e*e*
et*leg*rant*, ad* ill*ius* conseruationem*. V*ul*g*are** q*uod* ad productionem *fals*is* i*udi*c*io*u*n*an*ia* leg*iti* app*reh*ension*is**, i*deo* et*n* pot*er*it*ee* i*udi*c*io*
conseruation*is* a*ppreh*ension*is*, q*uod* in*alios* op*er*ibus uid*ete*est**.
Act*u* reg*an*do*v*on*ti* am*bi*. Ad*ob*tem*negab*is** id*n*an*ium* e*c*, n*on*
quando*idem* e*c*ff*us* n*an*io*u* dep*ende*et** i*fer* et*conseruari*

ab eadem cā secunda, ut sunt q̄ in exemplū adoucātū, si quin
sol ut producat lucem, legue ueniat curiam et illo n̄ existente
pot. lux producta conseruari a Deo imm. mediante alia cā secunda,
quod multis pot' exemplis comprobari.

Resā nō nec penderet p̄spicere in p̄ficiū ḡi in se p̄picere
nei in conseruari ab actione agentis p̄p̄nē. Quod si velut a rigore
nō penderet in conseruari ab actione, est p̄p̄r̄ p̄ficiū et extremitate
quod refert. Nam resā cā quam h̄c iustus ad hunc conputum, tan
dūa perseverat, quando ac p̄p̄vitalis q̄ quam produxit: id m̄
accidit ḡi h̄is huius resōis penderet in p̄ficiū et conseruari atali
actionē, haec m̄ dependit ab. Solum physica, nam n̄ implicat
Deum conseruare meū conseruā imm. de solo, mediante alia cā
vel nō effus' n̄ penderet in conseruari nec et resā in proprio modo
penderet.

Quares quod nam sit p̄ficiū lemnorum q̄
identificat resā cā? Actur, q̄n effus' imm. producit a subiāz
ut sunt uia et uoluntas, p̄p̄gatia q̄ permanescit
sunt, uelociā cā imm. fundari in ipsa uia entitatis. Nec ob
secundam passionem non produci nisi mediante primas, et si
de ceteris: q̄ resā cā denominabitur, subiāz mediante primas
passione, cum qua identificabitur; nam prima passio non legit
ad productionem secundā tanguum primum effectuum, sed q̄
modum dispositi, mali de hanc subiāz ad productionem q̄ qua
q̄ p̄i q̄m̄ totius effectus influere est ab exp. subiāz et im
mediate ab illo, ita resā imm. cā illa fundabitur.

Quando nō e fūs mediante aliqua pōis subiāz
supaddita sc̄, resā cā p̄ficiūs in ipsa pōis fundabitur im
mediate. V.g. resā cā q̄ est in sole ad lucem qua produxit
non ē in ipsa solis subiāz, sed imm. fundati in pōis effectua
solis, qua imm. est actio lucis productio. Itac uia q̄ com
muni's uidet, confirmati, q̄ne fūs non produxit acci' nisi me
diante ista pōis: q̄ in ista fundati resā cā. ans' certum est

contra patrem, qui talis ea est, et denominatur, qui producit effumus; mediantem patrem qui producit dicti patris ea: sed et patris ea, nihil est nisi heret vel locum ei: quod haec fundat in ipsa potestate.

Quarum non multi de Leibniz Paternitatis et fundatur in potestate generativa, aut immunitate entitatis. hoc ultimum approbat Doctor. disp. 47. sect. 12. no. 3. sententia est quod substantia potest adhuc esse illa quod dicitur Propter, uero est et denominatur Propter, si prius existat: sed non potest talis dicitur nisi a re se: quod haec fundatur in ipsa Paternitate. In quod velatio patrum immunitate fundatur in ipsa patrum entitate et substantia: quod est velatio Patris quod illi correspondet immunitate fundatur in entitate. Majorum suppono ut certum, nam velatio productus in eo fundatur, quod patrum et proprie productus: sed ipsa filius patrum proprietas patrum productus a Patre: quod in illis fundatur velatio filii.

Est hoc minima de probabilitate. Verum tam de Leibniz Paternis, quam de veligeris vel locis eius effectuents idem dicunt, hoc est fundatur ex potestate probabilitas iudicio. Quod additur ad confirmationem. Substantia prius adhuc dicitur Patrem, tendit enim dicitur non patrem a Leibniz: sed matrem a patre et actione protentia, quoniam est exterior extinctio filio dicitur Propter, non a reali aliqua actione responde, sed a parenta generatione. fundatur uero velacionem filii immunitatem in ipsa entitate nihil est argumentum ut et velatio Patens ita fundatur. Nam velatio effectus in eo fundatur quod proprie et immunitate effectus, et cum proprie et immunitate effectus entitas effectus existens, in ea debet fundari velatio filii et velatio effectus. Velatio uero eius in eo quod est patrum instrumentum instrumentum primo a causandum, et per quod immunitate inficit instrumentum: sed haec est potest: quod immunitate in potestate fundatur responde, Proba uero adhuc velacionem immunitatem Paternitatis fundari in entitate Patens, in potestate fundari a causa, que dicitur patrum instrumentalis, superfluum uidebitur. Alioquin et a causa in entitate huius lapidis fundari a causa velacionis, nullius habentis, anam uero in auctoritate, quid noster illi debet,

cum ipsa caritas dicat similes! nam quod in hic Lapis est situs
alioen matre pro albedinem, ita et ea matre est eis pro poena, que stat
sub actione: qd Si res ad fundam in albedine sufficit ut subi
dicat sicut fratre, ita et sufficit res ad fundata in priu, ut eis fratrib
dicant eos, cum n' apparet maior rao

Artis iure exempla qd apposuit in hoc 2° gen
relacioni, illas numerauit qd fundant in sua actiuam ad passiuam,
et vice versa, qd n' ita intelligendum est ut credamus intercedere
relacionem realem inter poenam et effum producadum, hoc non impote
est, cum effumi non dum existat, et n' existente non res ad rebus
sit imposs: sed cum poena creata non possint a geri nisi in
subjectam mavis, et poena cuius loco actiuam respondat
passiuam, dñ e piam actiuam sicut relationem realem ad passi
uam, et vice versa si e distantes, et distinguantur ex nro re
inter se, cum dent' oia legatis ad relationem realem. Quod
n' haec res ad pertinet ad 2° genus poen qd in agentes han
dati in virtute ad actionem, in patiente fundatur in virtute
quam hic ad recipiendam et subvenientiam agentis operis

Ab. H. & Ulois fundant in mutua proportione
quam hanc poenam inter se: sed haec pertinet ad unitatem et
conuenientiam, in qua fundant res ad primi grs: qd ad istud
haec res spectabunt. Respi hanc proportionem inter virtutem
actiuam et passiuam late dici unitatem, et n' spic. Uni
tas n' pote sumptus e conuenientia in nro L, in gradu, L, in
extensione, qualium neutra inter paenam actiuam et passi
uam ad hanc relationem invenitur. Indubius, inter paenam
actiuam et passiuam, aliq' dñs qd post in nro: qd in his saltem
res ad fundabit in unitate. an qd patet, qd intus polis qd poen
passiuas respondens intus agentis est qualitas ipsa, sicut
etiam agentis. Rebus qd poenita conuerisunt, hec quidem res
unitatis in nro, sed haec n' est res ad fundam quam exigimus inter poen
hoc n' solum fundatur in virtute quae in istis datur ad

operandum et patiendum, qd uo conueniant nra; b; non conuenient, parum confert ad hanc relationem, ut lao. n. quae fundat' in illa conuenientia est similiter dinis, que uo fundat' in viribus carum; e le lao pria, et p' bat' qd si fundatur in hac conuenientia p'bat' dan, nisi inter primam actionem et passionem que illas perferit: sed haec est falsum: qd etto. Mtn. p' bat' qd inter eas sem et aquam in quam agit, inter primam uis, et maius sub lunarem, nulla est in nra conuenientia, et m' datur in illis res lao p'bat'.

Vt enim aduentendum hanc relationem dari in oī actione p'bat' erata, qd leal' distinguunt' a passiva, et in passiva similitr, nam uen' eisdem ad se ipsum nella p'iat de oppositio, p'bat' qd Sit est activa et passiva, n' pot' habere tales et p'bat'. Pr'via aerua et passiva, quae distinguuntur ex nra rei temp' distinguunt' ual' tr, cum uha n' sit mis. alterius. Ad hoc genes et pertinere uidentur relationes f'c' ad maius et m' ad primam, quin etiam relationes unitarum: sed de his ali' & dñi est.

Articulus tertius De Tertio genere relationum

Rescis 3. generis fundant' in le qd mensuratis ad mensura. Non est aut' intelligenda mensura quantitatis, sed mensura esse et affectionis certitudo, quae sem' sit p'bat', actus et rebus ab obiecto, qd numerum tota ilorum perfectio determinat' ab obiecto, aqua uiris p'bat' comensurari, ita ut ex obiecto egredi nulla poteret. Hoc i'q' rescis reas e' cum Ante. Proptermodum reis docent. Ut m' hanc patetam aduentum est tam primam quam actionem transcedentiam refiri ad sua obiecta, a qd mensurantur: sed p'cer hunc nra transcedentiam qd in ilorum certa includit, praeterea

et a sum concedimus, cum dant legita conditiones de quo est
præsens q^o, n^o ut ordinet ab oblate mensuratum ad suam
mensuram, id n^o habet p suam enitatem, siue mensura ex iusta
sua non: sed ut ordinet mensurarum ad mensura a m^o ex iusta
tempore, et s^m a ex iusta quam habet. Unde apparet n^o in omnibus
rebus q^o mensuuntur dant prætalem relatum, cum auctoritate
pistim ferant in obla q^o n^o existunt, ut coniunctio variis
in obla et amissoriis et n^o existentis et ferant et
in obla q^o n^o sunt eni^m realia, ut ferant coniunctio negatur,
et illarum appetitiones, si dant possunt ut alii existimant.

Viterius aduertendum est mensuram
duplici modo posse usurpare. 1° in rigore, qualis cernitur
in potis hinc et acri ad sua obla, p quæ specificantur, et
s^m suam enitatem et certitudinem pfectiōnem mensurantur.
2° late et vix pnie, quo modo casus efficiens, et quæ
eung^t alia dicit pot mensura sui effus, cum e fuis tantam
habet pfectiōnem, quantum a deo accepit. Relatio q^o mensu-
rati ad mensuram est ad mensuram priuimodo. Nam 2°
concedit cum relati effus, s^m cum relati similiitudinis, q^o
in m^o casu dicit effus mensura, in quantum in illum infuit,
quod ad relatum effus pertinere, nemo non uidat, s^m in qua-
num effus est similias cum sua casu uniuersas.

Relatio q^o effus et similiitudinis n^o pot est re-
latio mensurae. Cepitq^t g^o mensurarum ad fundatam relatum
prætalem supponit transendentalem, tangitq^t eius feruntur:
sed effus est eo genit^t eiwem virum cum eis, n^o pot illam trans-
cendentalem respicere. Nam individuum non pot heret cernere
dependiam ab alio eiusdem specij, cum id q^o dependat certius
ab alio, sic illa inseparabilis in sua enitate. Non enim quod
casu infuit in eum, nec transendentali illum respicie^t.
Alioquin viri effus est 2° efficiens transendentali illum
respicerent, quod est falsum, q^o pot estne produci a solo deo.
Unde fatis p^t n^o bene aliquos affirmasse in effus ad causam

prater locum effusum dan ppnam uocem mensuram, cum ea secunda non potest mensurare certiam suam effusum, quod erat narium, et unius poneat et mensurat eius certiam in quam influit, absolute non per accidens, cum quibus effusus potest effici aucto Deo. Per etiam quantitatem minime discordantem mensuram ppnem q. alias, q. unaquantitas non est mensura certa alterius, nec potest transcedentia ab illa respiri. Sub uoce mensura.

Quod si est uocis velocis 3. generis sunt non mutua, sicut affirmat p. dicit D. thom. p. q. 13. art. 7. Tons. lib. 3. cap. 15. q. 4. Soar. disp. 47. seu. 15. n. 7. et alij probant uocatione, q. velocis non mutua ex altera p. transmutant reales; sed veloci mensuram ad mensuram est realis, et vice versa veloci mensuram ad mensurari non est realis: q. velocis 3. generis sunt non mutua. Majore comuni phonum conuersu certa est. Perinde probatur loci, q. ad hoc ut debet veloci realis, nam umeat, ut debet aliquando lato fundandi p. quam uniu. veloci humi ac aliud ordinatur, sed in ualere non mutatis ex altera p. non dari ex lato fundandi: q. ex altera p. non dari veloci relationes reales. Probatur Min. q. ut insigibile sit proportionatum in illis, non in primo nam ita ordinari ut a binatu percipi ater, et le color sit proportionatus oculo, non in non in primis ordinatis ut percipiatur ab illo: sed hoc hanc quodammodo secundario et consequenti.

Aliter se fiet prius, actus et hictis uero, sicut obiectum p. de primo ad illud ordinantis, atque a loco a clatur utrum eadem latitudine fundandi. Quia ppi non potest etiam utriusque latitudine veloci realis. Probatur uero, q. tripli modo patitur eligi aliquis ordinans a latitudine. 1. loci unitaris, dicitur ratione dependens. 2. ratione causalitatis: sed in mensuram non mensurati nihil horum visatur: q. illa non ordinata a latitudine mensuratur. Min. q. lati q. est aliquando actus et obiectum habent similitudinem, et identitatem inter se, illa in primis

ad rem mensuram, sed ad hundrandam vel omnem. ut in libro iiii.
Deinde q[uod] in plenis obiectis, non datur illas idem cum genere.
2. et 3. mo[n]ds n[on] pot[est] scholia obiectum ad poemam, q[uod] n[on] pot[est] perinde
reas illas. Deinde q[uod] in non infert in illeam realem aliquae
causalitatem, sed tamen scholia ut his specificant ipsam poemam.
Unde uulnus p[ro]bat, q[uod] his non ordinari ad rem quam tractat,
ut videtur est in his actionibus, sicut aero ordinario sum
his n[on] non ordinari ad actionem. Quod q[uod] eius p[er] obiectum n[on] ordi
nari ad actionem, h[ab]et et poemam, atq[ue] adeo non habere realiter
actionem, quia illas res puras p[ro]positas res locum mensuram ad
mensuram ei non mutuant, q[uod] altera realis illa non respon
det ut ex traditis colligat sive.

Ob[ligatio]. Res ap[er]ta ei est intelligibilis. Sed ea
intelligibile est denominatio a res. q[uod] res ei intelligibilis
ad instrumentum est res realis, q[uod] cum sit res mensura ad
mensuram, potest hanc nec non mutuam. Minus p[ro]ferri
q[uod] intelligibile n[on] est denominatio a re. res, est a bacche in tua.
Sed obiectum quin et illud lati actionis nullus est intelligibile; q[uod]
est intelligibile est denominatio a re. q[uod] est ap[er]ta ei, ac
privata realis. Rebus obiectis, si se intelligibile denomi
natrice ab actu nullus, sicut in intrinseca capacitate quam
h[ab]et re intelligibilis, q[uod] p[er] n[on] est res, sed forma his categoriis,
sub qua potest traxi actionem po[em]am

parte i. p. q. 13. art. 7. affirme intelligibile referri ad
sciendi p[er] realem res locum q[uod] enim ipsa scia, que explicatio coherere
minime potest. Nam res ei est in sua est res mensuram; quomodo
q[uod] potest res formam mensuram? nam impossibile est eandem formam pra
tare duos efficiuntur oppositi. Sed res ferre mensuram, et men
suram sunt oppositi frates; q[uod] non possunt probari a b[ea]t[us] celus.
Deinde q[uod] res realis est actionis intrinsecum, et q[uod] n[on] potest illud
affirmari res formam probare sub eo in quo non est. q[uod] non potest illud
res formam. At res autem q[uod] p[er] dicitur visibilis est intelligibile

referri reat, q̄i illis in sua et in flexione correspondet vel ad realis
quam terminant.

2. Obcas concurred cum p̄a ad actum imponendo
ali quando effectus illi sp̄ci: sed cā effectua reali veloci suum
respicit effum: q̄ obcum teat̄ responsum ad actum et p̄inde ad hunc
cūq; cā q̄ am alia concurrit ad effum reali illam respicit re-
sponsū: sed obcum concurred cum p̄a ad actum mediante sp̄ce, quā
effectus producit: q̄ cā actū velocim ad p̄am. Retin obcum n̄ con-
siderari ad locū mensurā nisi prout ī suis specificans ge-
num et p̄am: de locū cōt̄ hi n̄ est ut concurred actus. Quod si
alioquin concurred habet velocim realēm cib, et concordat, ha-
bitio n̄ est velā mensura quam exquirimus, et q̄ non tollit
quoniam adiquam mensurā subiecta hoc respetat mensuram
sub alia et n̄ vē acceptum.

Sum in velā mensurā sit non mutua quāren-
dum ī V. hoc solam genus non mutuas comprehendat veloci.
Effum p̄em iudicū Mārcū Phas q̄ galam assent velās veloci
3. generis cē non mutuas. ita m̄ interpretandas ī ut veloci
velās veloci 3. generis ad hoc sui fūti et capiēlianī tendan-
tia quam hinc velata 3. generis cē non mutuas, vi alijs usige-
neribus si le penitentia est obcessum, s. perfectionem morum
q̄ in capaces sunt realis veloci p̄cipit alii. Nam non possum
negare creature existentes tēfēri ad Deum ut ad causam
speciū reali veloci ī mutua, q̄ cum p̄ndet ī actione sp̄ce
tā ad 2. genus. Deinde si verum est q̄d ex 3. themā art.
1. hujus q̄d locūimus et hent realēm velocē similitudinis ad Deū
q̄ cum p̄ndetur ī unitate ad p̄imum genus p̄cipit. Velās
et inter nam humānam ī p̄emptam et V. Dīmū ī n̄ mutua,
q̄ cum p̄ndet ī dependē ad 2. genus levocari. Sed haec
sunt n̄ mutuas, n̄ quod les ī Phas referunt ī ex p̄o tendenti
n̄ possent ī hō teat̄ et veloci inducere, sed q̄d extēnum
est incapax illarum.

Ex his est h[ic]as v[er]e locum transcendens respicere suum trum
sub hoc mensuram atq[ue] a deo accidens mensuram p[ro] subiectum est.
Nec ob[lig]o loci mensura ei loci fr[ati]: sed ma[re] prima e[st] pura p[ro]p[ter]a
q[uod] n[on] pot[est] h[ab]ere loci mensura, quod et de subiectu dicit[ur] pot[est]. Mensu
ra non n[on] i[st]e fr[ati] informans, sed s[ed]a specificans, uires tuis nichil
pugnat. Subiectu q[uod] solum operit[ur] fr[ati] informant[ur]. Et propter h[ab]it
q[uod] n[on] transcedentia loci centralis, q[uod] q[ui]d[am] illam trahit est men
sura centralis et perfectionis entia ut q[uod] transcedentia re
fertur. Nec officiat quod alioquin id good e[st] mensura sub
alio loci consideratum, reali loci mensuram subiecta loci
respirat. Nam subiectum accidens respicit q[uod] substantia loci
fr[ati] quam acribat, fr[ati] sitr[um] maius, nec in locis ad secundum
genus expectant, cum in causa sitate pendunt. Relatio vero men
surarum longe a lia est.

Ad extremum querendum e[st] velatio unius ris
ad hoc 3. genus pertinet, s[ed] ad aliud respondebit? Quamque ab his
rem ut a persis tollamus aduentandum e[st] posse considerari
resident, quam sit unio ad extrema q[uod] unit, fundatam in loci
transcedentia. Nam unio q[uod] estrema unita specificatur, atq[ue]
transcedentia illa respicit. Quae velatio que dubio ad hoc 3.
genus spectat: s[ed] posse considerari telem unius ris seu uniti
qua surgit inter pes q[uod] unitur. Si ita constat etenim, uers
a lignando haec unio sit uera et realis causa sitas, tunc de
pendit, velatio qua inter pes surgit ad 2^m genus specta
bit. Vl. q[uod] q[uod] unionem maius catram malam, et rursum fr[ati]
cat marm, velocius q[uod] inde surgant ad 2. genus precebatur?
cum et aligni uno sit calitas, nec realis dependat, q[uod] lis e[st]
inter pes totius integrata, quarum neutra causatur, s[ed] de pen
dere libet, velatio inde consurgens probabiliter pertinet
ad primum genus, q[uod] haec unio solum induit quandam inter
pes unitatem, q[uod] ita unitate sine illa causalitate, aut dependet
unum efficiunt.

Unde aduentes lesoem ratiō realis pertinere ad 2. genus; q̄ i nā causā, le soem uō ratiō realis ad nām pertinere ad primū, q̄ ratiō realis ē ratiō independens a mā. folijos 2. n̄ c̄ t̄ in 2. q̄ ratiō ē ratiō efficiens, sed ratiō et ratiō malis. le soem h̄na h̄i c̄ gabilius est n̄ ē reg. em. ut̄ tenet doar. Disp. 47. sect. 14. nō t̄. le soem uō efficiens ab realis, et ad 2. genus spectat.

Quæstio Prima de Actione

Comparatur actio cum op̄io

Articulus Primus

Vt Actio certa sit respiciat op̄iu[m]

Actio comparari pot̄ cum op̄io effectu aquo ereditatur, et cum h̄o cuius est h̄actis productio, cum sub h̄acte agio recipitur, que ul̄tima consideratio pertinet ad praeiūm passionis. Et duas op̄io res varia possunt existari quæstiones, de q̄q̄ t̄ pauciora dicimus, q̄i omittenda sunt via, que in tractatu de causis exp̄suimus. In Prima iuri consideratione op̄iu[m] inquirimus quæ modo actio suum respiciat op̄iu[m], qua de se habeat unica et lo-

terio dicit certitudinem, et transcendentalēm.

Iun̄ ad principium aquo ereditur. Hac est suar. Disp. 48. sect. 1. nō 17. Postbat, q̄i actio concipi pot̄ sine liu ad agens: q̄i in sua pati. Noē illum rūm includit. Ands uafirmatur, q̄i actio dicit egressum ab agente: q̄i concipi pot̄ sine nō ad agens, immo nō sibi aliud est in se, quam ipsa egressio ab agente. Contra bona iudicior, q̄i qn̄ unum non pot̄ concipi sine liu ad aliud. signum est in suo pati. vñtu tamen h̄um includere, ut in genio le soem transcendentali p̄bari pot̄. Nam q̄i creationis concipi non pot̄ sine liu ad Deum, q̄d amus trans cendentali, et certat̄ illuy respicere.

Deinde confirmatur q̄i a liqui nullum est.

funum ut distinguemus actionem a passione, quas in his
tinguimus. Sunt n. una eadem entitas a p. rei: sed qua
tenus haec entitas a p. rei, dicit enim ad agens, quatenus pas-
sio ad subiectum. Hunc ius n. è entitatem facile apparet q. r.
aliogum actio, qua actio est non est unum q. s. sed conflati
est usque accidentaliter, et ipsa entitate cui aduenit talis rei.
Q. r. confirmat, q. r. actio est causa agentis: sed causa agentis
haec dicit enim ad causam cuius est causalitas. q. r. actio è entitatem
dicte enim ad agens. Major alibi probata est. Min. confirmatione
q. r. causalitas imm. Q. r. ipsa pendet a leuius est causalitas:
sed haec imm. dependet nequam datur nisi ubi è leuis enti-
tatis: q. r. causalitas entitatis dicit enim ad causam cuius est causalitas.
Min. de qua sola dubitari potest ex curendo per via
q. r. imm. De ipsis ab aliis pendent. Nam hoc ubi q. r. imm. gen-
deret ab hoc corpore locata entitatis illud respicit, et sic de ea
terris modis.

Contra traditam doctrinam sentiunt hec
quodlib. i. q. 1. ex quodl. 7. q. 14. Iauel. s. met. q. 15. Sed
cum hi Acti asperant actionem nihil vix c. praecepit, et
quod impugnatum est, non est quod nisi compertos argumen-
temur. Sed q. r. istis ob. 1. Nulla est actio a ca. secun-
da, q. r. imm. non posse esse a Deo: q. r. nulla est que c. entitatis
respirat eam secundam. ani. p. b. r. q. r. nullus est effici-
actio secunda, quem Deus imm. non posse produce: q. r. et nulla
est actio a ca. secunda que imm. non posse esse a Deo. Reh. regi
do anni. Ad confirmationem debet maiorem rationem, q. r. actio imm.
se ipso procedit ab agente, raffisi uero mediante actione, et
pp. cas mediante haec uero illa actione produci potest. actio uero ha-
bitus non potest nisi ab hoc non agente, q. m. et q. r. sicut mihi
imm. se ipso pendet ab hoc subiecto nec diuinatus potest nisi
in illo.

Ob. 2. Si. actio habet ordinem entitatem

ad prius a quo egredi tr. non possent actiones eiusdem specie
 a prijs sp̄e dīsīs. sed a prijs sp̄e dīsīs sunt actiones
 eiusdem sp̄e: q̄m dīcunt ordinem centalem ad illas. Maior
 est bat̄ ḡr̄ indūas eiusdem sp̄e non possunt here cāntales con-
 siderare dīsīs: sed actiones sp̄e productiva caloris et actio dīsīs
 productiva et caloris sunt indūas eiusdem sp̄e: q̄n possunt
 h̄c centalem cum alia ad solam, alia ad ignem. Min.
 ostenditur, q̄ actiones distinguuntur p̄ suos trios malis sum-
 p̄tos: q̄ ubiunḡt̄ h̄c plerine eiusdem sp̄e actiones et tās
 sp̄e conueniant nec p̄ est: sed tri eiusdem sp̄e produc-
 tur a causis sp̄e dīsīs ut p̄it in p̄posito exemplifica-
 tionis, q̄ uel ab igne, uel a sole producuntur. Respondeatur
 supponendo quod argumentū dīgummit, a libi m̄dexamina-
 rum ē. actiones distinguunt̄ trios malis sump̄tos, negan-
 do maiorem. Ad confirmationē dices actiones illas dicere
 p̄ eū ad sua propria quatenus conuenient in hoc ḡd
 sunt productiva illius effici. Unde si considerenrur sub
 haec qualitate p̄ia conueniente sp̄e, le malis differant
 h̄c ob. Deum q̄ pot̄ eē cōs̄ effectivas partis viuum effici
 heum n̄ posse conuenire uniuoce cum cōs̄ 2. Nam malis spe-
 ciales non pot̄ conuenire: si uō pat̄ sub hac uel ista
 ratione spectetur, conuenient. V. C. Si sub intelligibili
 consideretur conuenit uniuoce cum religentib⁹ intelligibili
 instabis. Deus alio pot̄ producere effici cōs̄
 secunda, alio uō ipsa cōs̄ 2. Nam in primis Deus continet con-
 siderat̄ oīs effici cōs̄ secunda, non in oīs cōs̄ secunda ita illos con-
 siderant, cōs̄ n̄. uniuoca cum sit eiusdem sp̄e cum suo effici,
 a pot̄ ipsum eminenter continere, ut univerat̄ cōs̄ aequiuoca.
 Deinde oīs cōs̄ secunda continet effici dependenter a Deo
 Deus aut̄ independenter. Perit ad conuenientia actionū
 n̄ cōsiderandas cōs̄ p̄agg procedentes sub r̄ib⁹ partibus,
 sed sub haec communis entia r̄ib⁹, quatenus sunt p̄ia.

Nam agens p̄cipit p̄ceptio ab aente q̄i agens est, non
q̄i est tale agens et p̄bat q̄i p̄ceptua ḡuquā p̄ceptio
consideratione, solum q̄i agens est int̄ligimus mediante
actione ponere suum e fūm in verum nū.

T. Actio dicit c̄ntialēm nūm ad trūm: q̄
non pot̄ illum dicere ad p̄iuū. q̄i est certum est. Contra p̄bat
q̄i aliquem actio est unam pacientem ex duplicitate nū cum
positum. Rerū negando ut hām. Ad p̄ceptū dices actio
In nū unum m̄ p̄ceptu transcendentialem nūm. iam n̄ diximus
hos c̄ntialas Qūi m̄hīs c̄e distinctionem ab c̄ntialē rei. Unū
si c̄ntia est unum q̄ se, nūc est unus est. Potest rōhīs
nū c̄ntialis q̄ in te unus est s̄m inadiquatō. vñphīs ve
mūlplex vñcipi, quod accedit in p̄senti casū, nam actio
una m̄ est c̄ntia, et unum m̄ nūm c̄ntialē hēt in te.
Pot̄ m̄ q̄ inadiquatō vñphīs m̄ comparari cum p̄iō agens
dixerit, m̄o vñphī m̄ cuius est frātī productio, et quoniam in re
una m̄ est c̄ntia, si ita vñcipiatur, unum m̄ nūm c̄ntia
lēm hēt in te, q̄ plurib⁹ inadiquatōs vñphībus vñpon
dere pot̄. Exemplum sit Mā, que transcendentialem. Ne p̄i
pot̄ ad frām, et ad Deum, q̄i m̄ unicam hēc c̄ntatēm agens
nūm transcendentialis nullo m̄o distinguiri, unus m̄ in illa
est in te, q̄ q̄ inadiquatōs vñphīs ut mūlplex agreeendi
potest.

Instabilis veloci p̄dicamentales qua dixi
mus fundari in transendentiaib⁹ que sunt m̄a, alia
ad frām, alia ad Deum: q̄' est transendentiales que sunt,
vñde idem in actione dicatur, qua cum existit hēc relation
realē ad trūm, et aliam ad agens fundatam in re trans
endentiali: q̄' est. Rerū q̄q̄ de le exemplo materiali
concedere duplicitem nūm p̄dicamentalem in illo et in
actione, que m̄ non iuxpet duplicitem transendentialem in re,
sed unum m̄, duplicitem nūo distinctum viriat et s̄m reūm

id n. satis est ad hanc uero locum praenatisum uequebione 4.

de la hore art. 2. hadidimus

*4. Entitas naturis est prius actionis
gnatis, et in actio signalis non potest dicere rum transcendentalis
rum ad entitatem rationem; quod si sum est actionem herie con-
tinalem rum ad prius a quo egreditur. Rebus distinguis-
ans concedendo entitatem rationem esse prius obediens. Actio-
nis signalis, negando esse prius ratione, unde ultius dicitur est
actionem signalem herie transcendentalis rum ad suum pri-
oripium obediens.*

*Ideo autem diceret cum entitatem ad agen-
tis est dependens ex sui ab agente: sed hoc est falsum: quod est. Min-
istratio eius specie dependet ab agente proprii: quod actio signalis quam
cum antecedit ipsam dependet et est alicuius illius prius.
Ponitur negando minorum. Ad confirmationem dices effundit id es-
pendere proprium, utrumque in sensu pati, hoc est proprium ipsa fac-
tio, seu actio per quam sit pati dependens ex suis, non quia
per actionem pati dependens. nisi dices ignem est calidus
proprium calorem, utrumque in sensu pati, hoc est proprium calo-
rem ipsum pati est calidus; ipsum vero in sensu efface-
re, hoc est ignem est calidum proprium effacie pati est acu-
lare, quod est ex parte operis. Dic. 4. sect. 1. no. 16.*

*Querunt alicuius praesenti loco et quantum actio est
habet respicit agens agit egreditur, ita agens respicit actio
nem. Nam bene potest una res certiori aliam respicere, et
versus certiori ab illo respiri, ut paret in modo et modo. Res
ponsum negativa absolute vera est. Nam agens considerandum
est maior, hoc est in suam entitatem, et cum orbis legitimi
ad operandum, et sic consideratum ueram efficit responsione.
Alioquin cum actio Dei productiva creature sit et quid cre-
atur, Deus tantisperdator istam respiceret, atque de
certiori ordinarcher ad creaturam.*

Si uero agens consideretur cum reduplicazione quatuor agens est
u.g. Sol quatenus producit lucem per centrum includit et
iam productionem seu actionem, atque adeo censatur illa res ipsa.
Verum quod non potest in hoc sensu procedere, sed in priuilegiis.

Articulus secundus

¶ Una actione alia produci possit.

Non excitamus questionem speciebus naturae rerum ordine. Nam
alibi platum est actiones immobiles procedere a suis propiis actis,
quem admittendus est processus in infinitum ut sequitur dictum
est, nam si entitas huius actionis ponit in terminis naturae et actionis
omnipotenciam, haec cum non sit maior ratio de illa, quam de actione
et operatione potest, et sic in infinitum procedendum est. Quod
quodvis causas est immobile a sua causa: sed actiones causarum
sufficient: quod non entia a sua causa mediante actione ostenduntur.
Quae ultima ratio traditur a Bar. Disp. 10. I. 1. no. 8. Et
platus est si attente consideretur nec divinitus et potest
operationem mediante alia entitate procedere a se proprio, quod est
est vera resolutione huius questionis. Nam si de rei causarum
tatis est ut immobile acausata est divisa causa, cum rerum entia et rationes
mutari non possint, quod dubio non potest accidere ut actione mediante
alia entitate fiat a proprio.

Ualimatur uerius mutatio unius uniuersitatis
mediante alio modo unionis, subiectentiam transformatam
subiectentiam et ubi ubicari est aliud ubi, quam actionem
que censatur est actiones ab agente eaudi mediante actione
omnipotenti: sed primum est impossibile: et secundum. an ipsi
quod si unio intercedente alia unione copulare habet rem non
affetur unio, sed uniuersus, implicat autem unionem doctrinam rationis
tri uniti, aliquorum, uix et una ratio aliam non potest impetrari
et doctrinam rationem suam. Similiter actione vi hariet alia actione